

DÉLMAGYARORSZÁG

AZ MSZMP SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Felhívás a békéért, az életért, az atomháború ellen

Véget ért a prágai béke-világtalálkozó

A prágai béke-világtalálkozó a több mint százharminc országból érkezett csaknem háromezer küldött kifejezte átvett szándékát, hogy igyekeznek még szorosabbá tenni a nemzetközi békeerők összefogását. Az egyes békemozgalmak eltérő politikai, társadalmi, vallási és ideológiai alapokon állnak, különböző indítékok vezérik őket, ám valamennyiüket áthatja a fegyverkezési verseny példátlan fokozódásából fakadó veszélyérzet, különösképpen a korlátozott atomháború elméletéből eredő aggodalom. Ezért megvan a lehetőség a közös, összehangolt cselekvésre a háborús veszély elhárítása, a béke és az élet megőrzése céljából — a többi között ezt állapították meg a világtalálkozó szekciósülésének vitáiról kiadott jelentésben. Az eszmecserék következtéseit vasárnap délelőtt ismertették a prágai béke-világtalálkozó záróülésén.

Jóllehet az eszmecserék, a nézetek ütközése során hangot kapott az a vélemény is, hogy a Szovjetunió és az Egyesült Államok egyaránt felelősnek tekinthető az atomfegyverkezési versenyért, a dialógusok résztvevőinek többsége egyetértett abban: a feszültség növekedésének oka mindenekelőtt az amerikai kormányzat fegyverkezési politikája, az elsősorban mérő képesség megszerzésére irányuló törekvése, valamint az a körülmény, hogy Washington — a Szovjetunióval ellentétben — nem hajlandó kötelezettséget vállalni arra, hogy nem alkalmaz elsőként atomfegyvert.

Az európai biztonság igényeinek legjobban az felel meg, hangoztatták egyöntetűen a küldöttek, ha teljesen felszámolják az európai célokra irányuló valamennyi atomfegyvert. Kiemelték a genfi tárgyalások jelentőségét, és megállapították: a tárgyalások sikere nagymértékben attól függ, mennyire lehet még inkább mozgósítani a közvéleményt az atomfegyverek ellen.

A NATO-nak — mint rámutattak — nem kellene ragaszkodnia a közép-hatótávolságú amerikai rakéták európai telepítésének ez év végi határidejéhez, ily módon a tárgyaló felek számára több idő állana rendelkezésre, s ez előmozdíthatná a tárgyalások sikerét. A tárgyalások ideje alatt nem lenne szabad egyetlen új rakétát sem telepíteni.

A prágai béke-világtalálkozó záróülésén a résztvevők felhívást fogadtak el.

A „Felhívás a békéért, az életért, az atomháború ellen” című dokumentum hangsúlyozza: az emberiség döntő választás előtt áll. A fegyverkezési, különösen az atomfegyverkezési verseny minden korábbinál fenyegetőbb méreteket öltött. Akadályokat gördítenek minden fegyverkorlátozási és leszerelési tárgyalás elé, újabb katonai programokat hagynak jóvá, újabb tömegpusztító fegyvereket terveznek. Megkísérik, hogy ráerőltessék az emberekre az atomfegyverek „elfogadhatóságának” gondolatát; a „korlátozott” és az „elhúzódó” atom-

háború megvívásának lehetőségét. Roboanékony a helyzet a világ különböző térségeiben, mindenekelőtt a Közel-Keleten, Közép-Amerikában, Afrika déli részén, Délkelet-Ázsiában és a Távoll-Keleten. Agressziókat követnek el szuverén államok ellen, kivülről provokálnak országok között fegyveres konfliktusokat, s ily módon akadályozzák a népeknek a politikai és a gazdasági függetlenségre, a nemzeti szuverenitásra, a területi integritásra irányuló törekvéseit, veszélyeztetik a világbékét. Egyre bővül az idegen területeken fenntartott katonai támaszpontok hálózata.

Kiváltképp fenyegető veszély az elsősorban mérő atomrakéták nyugat-európai telepítésének terve. E tervek megvalósítása erősen fokozná a nukleáris konfliktus veszélyét. Egy ilyen konfliktus nem korlátozódna az európai kontinensre, hanem globális világégéshez vezetne. Sürgetően szükséges, hogy leállítsák a rakéták európai telepítését, csökkentsenek minden atomfegyvert az európai kontinensen, s munkálkodjanak az atomfegyverek teljes felszámolásán az egész világon.

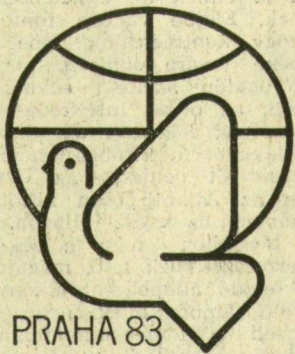
Az atomháború növekvő veszélye miatt érzett aggodalomtól hajtva és a béke megőrzéséért viselt nagy felelősség tudatában június 21—26. között világtalálkozóra gyűltek össze Prágában, Csehszlovákia fővárosában a békéért, az életért, az atomháború ellen. A világ 132 országának különböző fajú és nemzetiségű állampolgárai vagyunk, eltérő filozófiai nézetekkel, eltérő vallási és politikai meggyőződéssel. 1843 nemzeti szervezetet, szakszervezetet, békeszervezetet, nőszervezetet, ifjúsági és diákmozgalmat, politikai pártot, egyházat és 108 nem kormányzati szervezetet képviselünk. A találkozó 11 kormányközi szervezet képviselői is részt vettek.

Kijelentjük: Egy atomháború előkészítése a legsúlyosabb bűn az emberiség ellen. A háború azonban nem elkerülhetetlen. Még nem késő, hogy megakadályozzuk a nukleáris világegyet. A megmenekülés lehetősége magunknak az embereknek a kezében van, minden férfinak és nőnek, ha határozottan összefognak a békéért.

A béke-tömegmozgalom hatalmas erő, a nemzetközi helyzet meghatározó tényezője, amely képes a kormányok gyakorlati politikáját a béke irányában befolyásolni.

A széles és változatos békemozgalomnak az ereje abban a képességében rejlik, hogy együttesen cselekszik. Bármilyen különbségek álljanak is fenn közöttünk más kérdésekben, szilárd meggyőződésünk, hogy semmi sem oszthat meg bennünket a közös célunkért, a béke és az élet megmentéséért.

Felhívunk minden népet: Ne engedjük meg, hogy 1983 a fegyverkezési verseny újabb és halálos veszélyt hordozó fordulójának kezdete, a szembenállás tovább fokozódásának az esztendeje legyen!

PRAHA 83

Összpontosítsuk erőfeszítéseinket arra, hogy teljesítsük a világ népeinek legsürgetőbb követeléseit.

Nemet mondunk az új európai rakétákra!

Igent mondunk az európai atomfegyverek összes fajtájának csökkentéséről folytatandó érdemi tárgyalásokra!

Fagyasszanak be azonnal minden nukleáris fegyvertárat!

Nemet mondunk az atomfegyverekre nyugaton és keleten, az egész világon!

Szüntessék meg a nukleáris és a hagyományos fegyverkezési versenyt!

Igent mondunk az atomfegyvermentes övezetekre!

Követeljük az általános és teljes leszerelést!

Békés politikai tárgyalásokat, ne katonai konfrontációt!

A világ erőforrásait állítsuk a béke és az élet szolgálatába!

Békét, szabadságot, függetlenséget és felvirágzást minden nemzetnek! — hangoztatja a világtalálkozó felhívása.

Prágában hétfőn ülést tartott a Béke-világtanács. A tanácskozáson összegezték a prágai béke-világtalálkozó tapasztalatait, újjáválasztották a Béke-világtanácsot, és döntöttek a tisztségviselők személyéről. A Béke-világtanács elnöke — egyöntetű szavazással — ismét Romes Czandra lett. Szabvány Nándorné, az Országos Béketanács elnöke személyében első ízben magyar alelnököt választott a Béke-világtanács.

Előkészületek az ünnepi hetekre

Megyei szegedi párt- és állami vezetők a szabadtéren

Az ünnepi hetek közeledtével, mint évente ilyenkor, rendezés, ezúttal is érkezőre jöttek össze a megye és a város párt és állami testületeinek vezetői tegnap Szegeden, a szabadtéri játékok közelmúltban fölújított irodájának tanácskozó termében. Jelen volt dr. Komocsin Mihály, az MSZMP KB tagja, a megyei pártbizottság első titkára és Török József, a városi pártbizottság első titkára.

A tanácskozáson — melyet Papp Gyula, a szegedi városi tanács és a fesztivál intézőbizottságának elnöke vezette Horváth Mihály, a szabadtéri játékok igazgatója szármolt be az előkészületekről általában, illetve a legutóbbi napok friss történéseiről Szóba hozta, hogy már idén neheztől gazdasági feltételek mellett készíthetők a bemutatókat, s elkészíthető, hogy jövőre kevesebb premiert tűznek másorra. Megérkezett a leningrádi balett főműsorának, a Giselle-nek végleges szereposztása és a baletttestjük módosított prog-

Az anyag — nem alakul át

Egy tanácskozás tanulságai

Az anyag nem vész el — tanultuk valaha az alaptételek, csak átalakul. Minden napjaink gyakorlatában azonban, mintha megfordítottuk volna a fizikai-filozófiai igazságot, s elértük, hogy az anyag sokszor egyszerűen nem alakulhat át, mert elvész. Elvész ilyen-olyan raktárakban, vállalatok túlméretezett spájzaiban és sokféle más módon. A múlt héten már beszámoltunk lapunkban arról, hogy Szegeden tartották meg a Szervezési és Vezetési Tudományos Társaság anyagi-műszaki ellátás szakosztálya és az MTE SZ megyei szervezetének rendezésében az ötnapos IV. anyaggazdálkodási akadémiát. A tanácskozáson résztvevő, mintegy 300 szakember éppen azokkal a kérdésekkel foglalkozott, hogy miért veszik el minél több anyagot az anyagnál, illetve miért úgy alakul át, ahogyan az nem jó senkinek, mert nem használ, inkább károkat okoz a népgazdaságnak, azaz valamennyiünknek.

Igenek fontos kérdésekről vitatkoztak, mindenképpen hasznosnak tűnik hát visszatérni az akadémia néhány megállapítására, megrendezésének okaira. Hiszen szinte szállóigévé vált minél inkább — bár így nem teljesen igaz — hogy nyersanyagokban szegény ország vagyunk. Ami igaz, az az, hogy nemzeti jövedelmünknek, mintegy felét a negatív világgazdasági hatásoknak is bőségesen kitéve külföldi kereskedelemben tudjuk realizálni, három okra vezethető vissza. Részint arra, hogy szükségünk van modern technológiákra, extra minőségű fogyasztási cikkekre is, amelyeket máshogyan egyelőre nem tudnánk beszerezni. Aztán — kis ország lévén — szükségünk van olyan méretű piacokra,

amelyek gazdaságos szériák előállítását teszik lehetővé. Ehhez nélkülözhetetlen, hogy bekapcsolódjunk a nemzetközi munkamegosztásba. És szükségünk van energiaforrásokra, nyersanyagokra, amelyekkel mi nem vagyunk elegendővel rendelkezők. Importunk nagy részét éppen ez utóbbiak teszik ki. Nem mindegy tehát, hogy az egyre drágábban behozott és egyre nehezebben ellentételezhető anyagoknak mi lesz minálunk a sorsa, hogyan bánunk velük, milyen haszonnal és milyen gyorsan válik belőlük eladható, méghozzá jól eladható termék.

Jelenleg Magyarországon a raktárakban annyi anyag „pihen” valamikori felhasználásra várva, amennyi értékében megegyezik az ország egy évi teljes nemzeti jövedelmével. Nyugat-Európában ugyanez az arány 60—80 százalék körül mozog. Japánban pedig a készletek értéke alig haladja meg az ország egy évi nemzeti összterméke értékének 40 százalékát. (Számítások szerint, ha valami csoda folytán sikerülne a japán színvonalat egyik napról a másikra biztosítanunk az anyaggazdálkodásban, a föl-szabaduló készletek értéke fedezné teljes adósságállományunkat!)

Erdemes tovább is menni az összehasonlításokban. A gazdaságilag legfejlettebb országokban alapvetően más nemcsak a készletek és a nemzeti össztermék aránya, hanem a készletek aránya is. Magyarországon a készletek, mintegy 70 százaléka anyagokban fekszik, 20 százalékuk félkész termékekben, s mindössze 10 százalékuk késztermékben, áruban. A fejlett gazdaságú országokban ezzel szemben az arány: 40 százalék anyagban, 20 százalék (mint nálunk is) félkész termékekben, és ismét 40 százalék azonnal értékesíthető készáruban. Ez utóbbi adat két dolgot is magyaráz. Részint azt, hogy miért lehet jobb a piaci ellátás másutt, miért lehet rugalmasabb a kereskedelem, részint pedig azt, hogy más országokban miért nem kell akkora raktárral „spájzolniuk” vállalatoknak. Hiszen ebben a 40 százalék készáruban a háttérpar termékei is benne foglaltatnak, amiből aztán már könnyedén tudnak raktárról megrendelni a továbbfelhasználók. Mert például az üvegyárban késztermék például a sokfajta konzerves üveg, amiből aztán a konzervgyár olyan és akkor rendel, amilyenre és amikor a vevőnek szüksége van.

Minálunk sajnos egyelőre az anyag nagyon is hajlamos arra, hogy elheverjen különböző raktárakban, főként alapanyag formájában vagy félkész terméként. Igaz, az utóbbi években számos intézkedés született a helyzet javítására, hatásuk azonban egyelőre nem kielégítő. Itt van például a 64/1982-es számú minisztertanácsi határozat, amely szerint a bankoknak, valamint az anyag- és árhivatalnak meg kell vizsgálnia a vállalatok készletgazdálkodását. Ha valamelyik vállalatnál indokolatlanul nagyok a

készletek, 10 százalék alap- elvonással kell számolni. Csakhogy éppen az indokolt készletnagysággal vannak bajok. Mert, ha például egy konzervgyár megrendelést kap nyugatnemeti üzletfelől, hogy bizonyos fajtájú üvegben 3 hónapon belül szállítania kell, de a szükséges üveget esetleg csak fél év múlva kaphatná meg az üvegyártól, hát óhatatlanul „spájzol”, fölös készleteket is raktáron tart, ha tud (dobozból, lemezből, és sok minden másból is, ami a termeléshez szükséges) hogy ne veszítse el a számára és a népgazdaság számára nagyon is szükséges üzletet. Sokszor kényszerpályán mozognak hát a vállalatok (például a szerződéses feyelem hiányosságai miatt is), kénytelenek magukat bebiztosítani. A helyzetbe azonban mégsem lehet beleszúrni. Ez is egyik tanulsága a múlt heti, szegedi anyaggazdálkodási akadémiának, csakúgy, mint az, hogy az anyaggazdálkodás ügye társadalmi ügyvé kell, hogy váljon, az előrelépés érdekében.

Sokféle szemponttal és gond- dal kell számot vetnünk, ha ésszerűsíteni szeretnénk anyaggazdálkodásunkat. Ezt jól jelzik az akadémia fő témakörrel is. A résztvevők megvitatták a racionális anyagfelhasználás kérdését. Vagyis azt, mi módon lehet a közelebb jutni a kívánt állapothoz, amikor annyi anyag kerül egy termékbe, amennyi föltétlenül szükséges, amikor a folyamatos minőségellenőrzés eredményeként alig van selejt és gyártás közben karba vésző anyag, amikor a jó csomagolás nemcsak kelendővé teszi a terméket, hanem meg is óvja a káros külső hatásoktól. Áttekintették, hogy milyen teendőink vannak annak érdekében, hogy minél kevesebb anyag menjen a szemébe, hogy minél több hulladékot tudjunk másodlagos nyersanyagként hasznosítani, s azt is, hogy milyen lehetőségek vannak a vállalati készletgazdálkodás mechanizmusainak korszerűsítésére, optimalizálására, a közgazdasági és a műszaki szemlélet eredményesebb összefonódásának jegyében. S hogy mindez nem hiába- való, ime egy adat: 1982-ben csak az Ipari Minisztériumhoz tartozó vállalatoknál a különböző intézkedések eredményeként 5—6 milliárd forint értékű anyagot takarítottak meg. Az eredmény főként, mintegy 50 százalékban, szervezési intézkedéseknek köszönhető!

Az akadémia ajánlásokat is elfogadtak, melyek megvalósítása komoly előrelépést eredményezhet. E javaslatok — a kérdéskör összetett voltának megfelelően — sok szempontból vizsgálják az anyaggazdálkodás helyzetét. Az viszont elgondolkodtató, hogy jó részüket szervezési intézkedéseket sürget a vállalatok informáltságának javítását cél-ozza. Vagyis olyan feladatok megoldását tartja kívánatosnak elsősorban, amelyekhez nem is annyira pénz, inkább egészségesebb szemlélet szükséges.